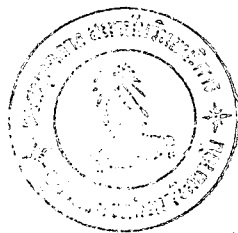

พรรณนะของผู้เชี่ยวชาญด้านสุขภาพอนามัยไทยต่อการจัดประสบการณ์ในการจัดการ
ศึกษาภาคบังคับ พุทธศักราช 2534

นางสาวศิริรักษ์ พวงพรพิทักษ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาประถมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2527

ISEN 974 - 563 -220 - 1

011388

17473470

OPINIONS OF THAI HEALTH EXPERTS CONCERNING ORGANIZATION OF
EXPERIENCES IN COMPULSORY EDUCATION, B.E. 2534

Miss Sirirak Puangpompitak

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Elementary Education
Graduate School
Chulalongkorn University

1984

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ทรรศนะของผู้เชี่ยวชาญด้านสุขภาพอนามัยไทยต่อการจัด
ประสบการณ์ในการจัดการศึกษาภาคบังคับ พุทธศักราช 2534

โดย

นางสาวศิริรักษ์ พวงพรพิทักษ์

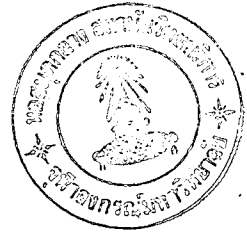
ภาควิชา

ประถมศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

ศาสตราจารย์สุมน อมรวิวัฒน์

อาจารย์ประนอม รอดคำดี

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

.....*สุประคิษฐ์ นุนาค*..... คณบดี บัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุประคิษฐ์ นุนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....*อ.ไพฑูริย์*..... ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์อำไพ สุจริตกุล)

.....*อ.อมรวิวัฒน์*..... กรรมการ
(ศาสตราจารย์สุมน อมรวิวัฒน์)

.....*อ.อรรชัช*..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรชัช ทนต์เมธ)

.....*อ.รอดคำดี*..... กรรมการ
(อาจารย์ประนอม รอดคำดี)

หัวข้อวิทยานิพนธ์

พรรณณะของผู้เชี่ยวชาญด้านสุขภาพอนามัยไทยต่อการจัด
ประสบการณ์ในการจัดการศึกษาภาคบังคับ พุทธศักราช
2534

ผู้
ชื่อนิสิต

นางสาวศิริรักษ์ พวงพรพิทักษ์

อาจารย์ที่ปรึกษา

ศาสตราจารย์สุมน อมรวิวัฒน์
อาจารย์ประนอม รอดคำดี

ภาควิชา

ประถมศึกษา

ปีการศึกษา

2526

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาพรรณณะของผู้เชี่ยวชาญด้านสุขภาพ-
อนามัยไทยต่อการจัดประสบการณ์ในการศึกษาภาคบังคับ พุทธศักราช 2534 โดยใช้
เทคนิคเดลฟายกลุ่มตัวอย่างประชากรเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านสุขภาพอนามัย จำนวน
24 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น วิเคราะห์ข้อมูลโดย
การคำนวณหาค่ามัธยฐาน รฐานนิยม และพิสัยระหว่างควอไทล์

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยที่เป็นพรรณณะที่สำคัญของผู้เชี่ยวชาญด้านสุขภาพอนามัยไทยต่อ
การจัดประสบการณ์ในการจัดการศึกษาภาคบังคับ พุทธศักราช 2534 ปรากฏผลดังนี้

1. สภาพปัญหาด้านสุขภาพอนามัยของคนไทยในปีพุทธศักราช 2534 คือ
คนในเมืองต้องเผชิญปัญหามลพิษจากสภาพแวดล้อมที่อยู่กันอย่างแออัดในเมือง มลพิษ
จากสารเคมีต่าง ๆ เช่น การใช้ยาฆ่าแมลง หรือยาฆ่าวัชพืช ฯลฯ อุบัติเหตุ ส่วน
คนไทยในชนบทยังวนเวียนอยู่ในวัฏจักรแห่งความทุกข์ยากดังนี้คือ

→ เจ็บไข้ → ยากไร้ → ไม่รู้ → ก่อให้เกิดปัญหาสุขภาพอนามัย ปัญหา:

ขาดความรู้ความเข้าใจในการป้องกันอุบัติเหตุและโรคที่เกิดจากอาชีพ โรคพันธุ
จะยังคงเป็นปัญหาของเด็กวัยเรียนทั้งในเมืองและชนบท ในด้านการบริการของ
รัฐทางด้านสุขภาพอนามัยยังไม่เพียงพอทำให้ประชาชนต้องพึ่งยาชุด ยาของ
และทดลองยาตามคำโฆษณา

2. ทรพณะในด้านที่เกี่ยวกับแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหา
สุขภาพอนามัยคือ งานด้านสุขภาพอนามัยควรเน้นที่ การป้องกันก่อนเกิดปัญหา
โดยให้รู้และเน้นด้านการปฏิบัติจริงเป็นสำคัญ และเพื่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติ
อย่างแท้จริง จึงควรใช้เกณฑ์พฤติกรรมด้านสุขภาพอนามัย เช่น การรักษาความ
สะอาดส่วนบุคคล และบริโภคนิสัยเป็นข้อบังคับประการหนึ่งในการวัดประเมินผล
การเรียนการสอนในหลักสูตรการศึกษาภาคบังคับ นอกเหนือจากผลสัมฤทธิ์ทาง
การเรียนเพียงอย่างเดียว นอกจากนี้ รัฐควรส่งเสริมให้คนส่วนใหญ่สามารถ
ช่วยเหลือพึ่งตนเองในการแก้ไขและป้องกันปัญหาสุขภาพอนามัย รัฐควรมี
มาตรการทางด้านกฎหมายที่รัดกุมเพียงพอ เพื่อให้ควบคุมครองสุขภาพของ
ประชาชน ตลอดจนส่งเสริมให้คนส่วนน้อยช่วยเผยแพร่ความรู้ด้านสุขภาพอนามัย
อย่างจริงจัง และต่อเนื่องโดยมีรัฐร่วมรับผิดชอบ

3. ทรพณะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ทางด้านสุขภาพอนามัย
ของชนไทย ในปีพุทธศักราช 2534 คือ มีสุขภาพแข็งแรง มีการเจริญเติบโต
เหมาะสมกับวัย ประชาชนรู้จักใช้บริการสาธารณสุขอย่างถูกต้อง เหมาะสม มี
ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการรักษาสุขภาพอนามัยทั้งส่วนรวมและส่วนบุคคล
ตลอดจนมีค่านิยม ทัศนคติและความเชื่อที่ถูกต้องเหมาะสมในการรักษาพยาบาล
ร้อยละ 90 ของทารกแรกเกิด ควรมีน้ำหนักตัวมากกว่า 2500 กรัม อัตราตาย
และป่วยของทารก และเด็กก่อนวัยเรียนลดลงต่ำกว่าเดิม อย่างน้อยลดลงร้อยละ
50 จากเดิม

4. ทรพณะในด้านที่เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ด้านสุขภาพอนามัย
ในหลักสูตรประถมศึกษาในทศวรรษหน้า คือ

เนื้อหาสาระที่ควรจัดในหลักสูตรประถมศึกษาในทศวรรษหน้า
คือ โภชนาการ สุขภาพส่วนบุคคล การสุขาภิบาล สุขภาพจิต สิ่งเสพติดให้โทษ
บริการสาธารณสุข โรคติดต่อ สวัสดิศึกษา โดยเฉพาะเรื่องความปลอดภัยใน
อาชีพ การปฐมพยาบาล ความคิดรวบยอดของการไต่ยา ฯลฯ สถานศึกษา
ควรจัดให้มีการสอนสุขภาพอนามัย การบริการสุขภาพอนามัยและการจัดสิ่ง
แวดล้อมให้สัมพันธ์และเกี่ยวข้องกัน ส่วนในด้านการจัดการเรียนการสอนเกี่ยว
กับประสบการณ์ด้านสุขภาพอนามัยนั้น ควรจัดให้สัมพันธ์กับชีวิตประจำวันให้มาก
ที่สุดและเน้นการฝึกปฏิบัติจริง

Thesis Title Opinions of Thai Health Experts Concerning
Organization of Experiences in Compulsory Education,
B.E. 2534.

Name Miss Sirirak Puangpompitak

Thesis Advisor Professor Simon Amornvivat
Mrs. Pranom Rodcumdee

Department Elementary Education

Academic Year 1983

ABSTRACT

Purpose

The main purpose of this research was to study the opinions of Thai Health Experts concerning organization of experiences in compulsory education B.E. 2534 by using Delphi Technique. The sample were 24 experts in Health Education and Public Health services. They answered the questionnaires constructed by the researcher and confirmed their opinions in the third form. The data were then analyzed by median, mode and interquartile ranges.

Findings

The major findings of this study were :

1. The health problems of the Thai people in 2534.

The people in the cities would be affected by pollution caused by overpopulation, misuse of chemicals, insecticides, and accidents. In the rural areas, people would still be caught in the cycle of diseases, poverty, and ignorance. These conditions would effect health problems and poor nutrition. The Thai people in general, would still lack of knowledge on health care, sanitation and occupational diseases. Dental caries would still be the problem of the

school age children in both the cities and rural areas. The government health care services were not yet sufficient. People had to rely on drugs available commercially and still be misconceived by drug advertisement.

2. Opinions on disease prevention and on health problems solutions.

Health care programs should emphasize on prevention by imparting proper knowledge and training the people in actual application. For better practice, behavioral criteria in health practices such as personal health care and eating habit should be evaluated along with academic achievement of the students in the elementary school. The government should educate the people for self support, health care and diseases prevention. Law enforcement should be used properly to protect the people's health and safety. Mass media should also cooperatively with the government and actively participate in giving right information on health care.

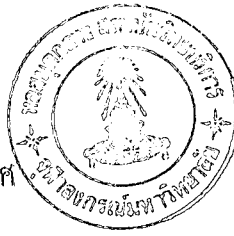
3. Opinions on expectation on health care for the Thai people

The experts showed optimistic opinions that, in B.E. 2534, the Thai people would be healthy, well grown and learn how to get health services effectively. They should gain enough information concerning personal and community health care. It was expected that the people would have right attitudes, beliefs and values towards healthy practices. Ninety per cent of total new born babies should weigh over 2,500 grams. Rates of death and sickness of infants and pre-school children should be lowered by fifty per cent.

4. Opinions towards health care content in the elementary school curriculum in the next decade.

The subject matter in health education should be included of nutritions, personal health, sanitation, mental health, narcotics, health services, epidemics, safety education, first aid nursing, medication, etc. The schools should provide teachings in health care services and environmental adjustment. Instruction and experiences in health education should be related to daily life and real practices for the elementary school children.

กิติกรรมประกาศ

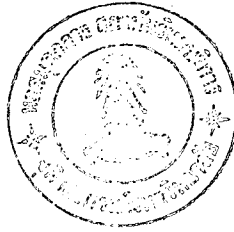
วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาของ ศาสตราจารย์สุมน อมรวิวัฒน์ อาจารย์ประนอม รอดคำดี ที่ได้กรุณาตรวจแก้ไขข้อบกพร่องและให้ คำแนะนำต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่ และให้กำลังใจเป็นอย่างดียิ่งมาตลอด ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านอาจารย์เป็นอย่างมาก ขอกราบขอบพระคุณ เป็นอย่างสูงมา ณ ที่นี้ด้วย ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์พัชรา กาญจนรัมย์ ที่กรุณาให้คำแนะนำและเอื้อเพื่อให้เอกสาร อ้างอิงประกอบการวิจัย ขอกราบขอบ พระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โสรัจ โปธิแก้ว ที่กรุณาให้กำลังใจและให้ความช่วย เหลืออย่างดียิ่งและขอกราบขอบพระคุณศาสตราจารย์อำไพ สุจริตกุล ประธานกรรมการ สอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย ตันติเมธ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้ ข้อคิดเห็นในการปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญด้านสุขภาพอนามัยไทยทุกท่านที่ให้ความกรุณา แสดงความคิดเห็นอันทรงคุณค่าในการวิจัย ด้วยความเต็มใจตลอดมา และขอขอบคุณ เพื่อน ๆ ทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจมาตลอด

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 1,400 บาท ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ศิริรักษ์ พวงพรพิทักษ์

สารบัญ

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ช
กิตติกรรมประกาศ.....	ณ
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฐ

บทที่

1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	7
ข้อจำกัดของการวิจัย.....	7
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	8
ประโยชน์ของการวิจัย.....	8
2. บรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
ความหมายและความสำคัญของการศึกษา.....	10
ความหมายและความสำคัญของสุขภาพอนามัย.....	12
ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษา กับสุขภาพอนามัย.....	14
การจัดการศึกษาภาคบังคับ.....	18
การพัฒนาหลักสูตรสุขภาพศึกษาในประเทศไทย.....	20

การวางแผนพัฒนาการศึกษา.....	31
แผนพัฒนาการประถมศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 5	33
แผนงานสุขศึกษาในแผนพัฒนาสาธารณสุขฉบับที่ 5	34
ความสัมพันธ์ระหว่างแผนพัฒนาการศึกษากับแผนพัฒนา สาธารณสุข.....	36
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	37
เทคนิคการวิจัยแบบเคสฟาย.....	46
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	51
ศึกษารวบรวมข้อมูล.....	51
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	52
กลุ่มตัวอย่างประชากร.....	54
การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
การสรุปและการอภิปรายผลการวิจัย.....	58
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	59
5 สรุปอภิปรายผลและขอเสนอแนะ.....	76
สรุปผลการวิจัย.....	76
อภิปรายผลการวิจัย.....	80
ขอเสนอแนะ.....	99
บรรณานุกรม.....	102

ภาคผนวก	112
ภาคผนวก ก.	113
ภาคผนวก ข.	114
ภาคผนวก ค.	120
ภาคผนวก ง.	175
ประวัติผู้เขียน.....	182

สารบัญตาราง

ตารางที่ ๑

หน้า

1	แสดงการจำแนกผู้เชี่ยวชาญตามหน่วยงาน.....	55
2	สภาพปัญหาทางค่านิยมของชาวไทย ในปีพุทธศักราช 2534.....	60
3	แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาค่านิยมของ คนไทย ในปีพุทธศักราช 2534	66
4	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ทางค่านิยมของชาวไทย ในปีพุทธศักราช 2534	68
5	การจัดประสบการณ์ค่านิยมในหลักสูตร ประถมศึกษา ในทศวรรษหน้า.....	71
6	สภาพปัญหาทางค่านิยมของชาวไทย ในปีพุทธศักราช 2534 ตามผลการวิเคราะห์ข้อมูลใน รอบที่ 2	176
7	แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาค่านิยมของ คนไทย ในปีพุทธศักราช 2534 ตามผลการวิเคราะห์ ข้อมูลในรอบที่ 2	178
8	คุณลักษณะที่พึงประสงค์ทางค่านิยมของชาวไทย ในปีพุทธศักราช 2534 ตามผลการวิเคราะห์ข้อมูล ใน รอบที่ 2	179
9	การจัดประสบการณ์ค่านิยมในหลักสูตร ประถมศึกษาในทศวรรษหน้า ตามผลการวิเคราะห์ข้อมูล ในรอบที่ 2	180

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

1. แผนภูมิสามเหลี่ยมของสุขภาพ การศึกษาและเศรษฐกิจ	17
2. แผนภูมิรูปแบบการดำเนินงานสุขศึกษาตามแผนพัฒนา- สาธารณสุข ฉบับที่ 5	35